

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1975

BRNO 1977

JUNGBURG WALL ZEITLICHE UND MITTELALTERLICHE FUNDE AUS KŘEPICE

/ Bez. Břeclav /

Josef U n g e r , Regionální muzeum Mikulov

Noch vor seinem Tode übergab O. Strouhal aus Křepice dem Museum in Mikulov Scherben und rekonstruierte Gefäße, die er bei verschiedenen Terrainherrichtungen im Kataster der Gemeinde Křepice barg. Es handelt sich vor allem um jungburgwallzeitliche und mittelalterliche Funde.

RANĚ STŘEDOVĚKÝ VÝZKUM V BRNĚ - KOMÁROVĚ

/ okr. Brno-město /

Dana C e j n k o v á , Muzeum města Brna

Muzeum města Brna provádí od roku 1969 soustavný výzkum u kostela sv. Jiljí v Brně-Komárově. Úkolem výzkumu je prozkoumat okolí kostela s cílem nalézt základy bývalé klášterní budovy.

Existence raně středověkého benediktinského kláštera Na Luhu v Brně-Komárově je doložena písemnými prameny z konce 12. stol., podle nichž bylo zde zřízeno proboštství jako filiála třebíčského kláštera. Klášter byl poškozen při bojích husitů o Brno a za česko-uherských válek v 15. stol. Jeho hospodářské poměry se následkem těchto událostí zhoršily natolik, že ve 20. letech 16. stol. předal poslední probošt zbytky klášterního majetku kapitule sv. Petra. Předpokládané klášterní objekty se do současnosti nedochovaly.

Z původního románského jednolodního kostela je v dnešních kostelních zdech zachována značná část románského kvádřkového zdiva. Románské zdivo tvoří i spodní část věžovité přístavby, přiléhající k západnímu průčelí kostela. Z kamenických článků nejstarší románské etapy je zachován portál na jižní straně a okno s půlkruhovým záklenkem na straně severní. Z okolních demolcí a zahrad byly již před zahájením archeologického výzkumu získány četné kamenické kusy. Podle názoru architekta Hýzlera, který prováděl umělecko-historický rozbor věžového přístavku kostela, pocházejí tyto fragmenty kvalitní kamenické práce ze samostatného objektu s tvarově proměnlivými arkádami. Lze je zařadit do období pozdně románského až vrcholně gotického. Některé kamenické fragmenty byly získány také při archeologickém výzkumu jako druhotně zazděné do základových zdí pozdějších hospodářských staveb.

V první fázi výzkumu byla věnována pozornost prostoru jižně od věžovitého přístavku na západní straně kostela. Byly zde odkryty základy zdi, orientované kolmo na jižní zeď přístavku a táhnoucí se do délky 35 m. Zdivo sestávalo z velmi různorodých materiálů, jako byly pravidelně opracované kvádry, lomový kámen, novodobé cihly. Jde zřejmě o mladší zeď, které nepatřila k románské stavební části kláštera. Při jejím odkryvu byla ve vzdálenosti 5,5 m od jižní zdi kostela objevena studna. Je zhruba čtvercového půdorysu o stranách cca 140 cm a je hluboká 228 cm. Její stěny jsou až ke dnu pečlivě vyzděny lomovým kamenem, dno je tvořeno jemnou jílovitou hlínou. Ústí studny je přikryto částečně zachovalou cihlovou klenbou. V horní části byla studna vyplněna hlínou, od 50 cm níže pak tmavě hnědou až černou páchnoucí bahnitou masou, promíšenou zbytky organických látek. V obsahu studny bylo nalezeno množství keramiky, dřeva, skla, proutí, kůže, pecek a skořápek plodů.

Nálezy keramiky zahrnovaly 8 celých nádob a četné zlomky, z nichž se podařilo rekonstruovat dalších dvanáct nádob. Převážná většina nádob byla vyrobena z hrubší hlíny s příměsí písku, tuhy a slídy. Tvarově převládají vyčítě hrnce větších rozměrů s přehnutým okrajem, zdobené rytou vlnicí nebo pruhem žlábkování na pleci. Z dalších tvarů jsou zastoupeny misky, džbánky, poklice, velká masivní konvice s výlevkou, tyglíkovitý kachel, miskovitý kahan, polévaný pohárek s ústím čtyřlístkového tvaru a částečně polévané trojnožka.

Velmi početnou skupinu nálezů tvořily dřevěné předměty, které se díky uložení ve vlhkém prostředí dobře zachovaly. Jejich konzervace byla v loňském roce dokončena. Hojně jsou části stěn i dna bednářských misek, z nichž několik se po konzervaci podařilo rekonstruovat. Okraje misek byly v několika případech ozdobně vyřezávány, rovněž dna byla zdobena jednoduchými rytými motivy. Misky byly spojovány púleným proutím. Nalezeny byly i zlomky soustružených nádob, patrně misky a talíře, dvě lžičce, šest vyřezávaných předmětů připomínajících šachové figurky, zlomek dna velké dřevěné nádoby, dva dřevěné mečky, část trámu a další množství zlomků opracovaného dřeva.

Nalezené sklo představují zlomky číší s natavovaným dekorem, dále zlomky láhve, úlomky plochého skla, část nádoby z čirého skla s plastickými žebry a zlomek nádoby z mléčného skla.

Kůže se zachovala v několika útržcích, z nichž jeden má podlouhlé, patrně knoflíkové dírky. Fragmentární tvar útržků nedovoluje určit jejich původní účel.

Datování všech předmětů pocházejících ze zkoumané studny lze určit podle nalezené keramiky do 14. až poč. 15. stol., čemuž odpovídá i stáří skla.

Mimo studnu ostatní plocha výzkumu poskytla hlavně keramický zlomkový materiál z období 13. - 15. stol. a několik kovových předmětů, hlavně hřebíky, podkovy a klíče. Pozoruhodným nálezem je kovové pečetidlo kláštera, oválného tvaru s ouškem, datované do přelomu 13. a 14. stol.

P Ř E H L E D V Ý Z K U M Ů 1 9 7 5

Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík
Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhový
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : Doc. dr. B. Klíma, A. Životská
Na titulním listě : nádobka z velatického žárového hrobu ze Šlapanic
Tisk : Geografický ústav ČSAV v Brně
Evidenční číslo : ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejně